

Efter disse Bemærkninger om min principielle Opfattelse og min Stilling til dette Lovforslag vil jeg anbefale det til hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Kragh: Det her foreliggende Lovforslag er jo en gammel Kending, som gentagne Gange har været til Behandling baade i dette og i det andet høje Ting, og der er derfor ingen synderlig Anledning til at komme ind paa en Omtale af dets Enkeltheder, idet en saadan jo kun vilde blive en Gentagelse af, hvad der tidligere er udtalt her i Tinget. Jeg skal derfor med Hensyn til selve Lovforslagets enkelte Bestemmelser følge den samme Fremgangsmaade, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Rode) og for øvrigt ogsaa andre ærede Talere har fulgt: undlade i synderlig Grad at komme ind derpaa. Heller ikke skal jeg omtale denne Sags Forhistorie, men kun tillade mig at minde om, at hele dette Problem lovgivningsmæssigt voksede ud af de Forhandlinger, som i 1919 førtes angaaende 7. August-Loven, og som førte til denne Lovs Ophør. Under Indtryk af de daværende Tidens Vanskeligheder og af Hensyn til adskillige Sammenslutninger, som var i høj Grad krigsprægede, og hvoraf nu flere, efter at der er lidt store Tab paa dem, er ophørt at eksistere, optog Rigsdagen Forhandlingen om dette Lovforslag eller et tilsvarende Lovforslag i 1919, og det ærede Medlem Hr. Rode, Forslagsstillerens Ordfører, har jo ganske Ret i, at i dette Ting sluttede 3 Partier sig til Lovforslaget, om end, som den højtærede Erhvervsminister mindede om, Socialdemokratiet krævede langt, langt videregaaende Bestemmelser, saaledes at man gennem denne Lovgivning kunde opretholde i forstærket Form den Hals- og Haandsret over Erhvervslivet, som efterhaanden gennem Den overordentlige Kommission under Krigsperioden og i Aarene nærmest derefter blev etableret. Naar nu den højtærede Erhvervsminister udtaler, at han vil kunne acceptere det her foreliggende Lovforslag som det første Skridt paa Vejen frem imod en afgørende Indflydelse fra Statens Side paa visse Grene af Erhvervslivet, og naar den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, føjer til, at Formaalet med Socialdemokratiets Tilslutning til dette Lovforslag er at

forberede Statens Overtagelse af saadanne Virksomheder, som skønnes at være fortrastede, vil jeg sige, at saa er det egnet til i alle Kredse, som ser blot med *noget* Sympati paa liberale Tanker og Erhvervslivets Forhold, at vække den største Betænkelighed og den største Misstemning. Jeg kan heller ikke tænke mig andet end, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne og det Parti, han tilhører, bestemte maa tage Afstand fra disse videregaaende Planer, som Regeringspartiet i snævrere Forstand har givet os Indblik i, idet de slutter sig til dette Lovforslag.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nævnte, som sagt, at tre Partier i Samlingen 1919—20 havde sluttet sig til Lovforslaget, Jeg har allerede sagt, at Lovforslaget fremkom under Indtryk af forskellige Erhvervsfænomener, som vi havde set udvikle sig under Krigstiden, og at Behandlingen i 1919—20 fandt Sted under de friske Indtryk af Forhold, som ikke længere er til Stede. Og naar det ærede Medlem Hr. Rode mindede om, at efter Regeringsskiftet i 1920 forelagde daværende Indenrigsminister Berg i Samlingen 1920—21 paa ny Lovforslaget, hvori det ærede Medlem Hr. Rode altsaa vel sagtens mente at se Udtryk for en ubetinget Tilslutning til Lovforslaget paa det daværende Tidspunkt fra den den Gang siddende Regerings Side, maa jeg rigtignok bestemt minde om den Form, under hvilken Fremsettelsen fra Indenrigsminister Bergs Side fandt Sted. Det var to Grunde, som var bestemmende for ham, dels Overenskomsten, der førte til 7. August-Lovens Ophævelse, og som man naaede til her paa Rigsdagen i 1919, dels den Forpligtelse, som man maatte følge under Hensyn til den Holdning, Rigsdagen havde indtaget til denne Sag, til paa ny at fremsætte Lovforslaget; men Indenrigsminister Berg gjorde paa intet Tidspunkt under Forhandlingerne om Sagen Forslaget til sit. Og naar vi fra mit Partis Side i Aarene efter 1920 ved Forhandlingerne i Samlingen 1920—21 og de Forhandlinger, der senere er ført her i dette Ting, efter at Lovforslaget ved privat Initiativ har været indbragt her, har indtaget en anden Holdning til dette Spørgsmaal, er Grunden jo den, at det er vort bestemte Indtryk, at man paa mange Omraader indenfor Erhvervslivet har arbejdet